

Publiseres på www.mattilsynet.no, og sendes på e-post til vannverkseiere.

Ny drikkevannsforskrift gjelder fra 1. januar 2017

En ny drikkevannsforskrift som innebærer strengere krav til alle drikkevannsprodusenter, trådte i kraft 1. januar 2017.

En av hovedutfordringene på drikkevannsområdet er stort lekkasjetap i ledningsnett med fare for innsug av smittestoffer og andre farlige stoffer. Endrede klimaforhold kan true drikkevannet, og en endret sikkerhetssituasjon medfører økt behov for fysisk sikring av vannforsyningssystemene. Det er også uheldig at anslagsvis 600 000 mennesker i Norge får vann fra små vannforsyningssystemer med ukjent vannbehandling og kvalitet.

Forskriften er utformet for å sette vannforsyningssystemene i best mulig stand til å møte disse utfordringene. Revisjonen av drikkevannsforskriften er et sentralt tiltak for å følge opp Nasjonale mål for vann og helse fastsatt av regjeringen 22. mai 2014.

Drikkevannsforskriften er gjort mer leservennlig og strukturert på en annen måte. Dette for å få tydeligere frem hva som kreves, og hvem de ulike bestemmelsene gjelder for.

Samtidig med at den nye forskriften trer i kraft, oppheves drikkevannsforskriften fra 2001.

Farekartlegging og farehåndtering er et gjennomgående prinsipp

Noe av det viktigste dere skal gjøre som vannverkseiere, er å avdekke hvilke farer som kan hindre dere i å produsere nok trygt drikkevann. For hver fare dere har identifisert, skal dere iverksette tiltak som hindrer disse i å oppstå eller reduserer sannsynligheten for det. Denne bestemmelsen om farekartlegging og farehåndtering er ryggraden i den nye drikkevannsforskriften. De fleste kravene tar utgangspunkt i denne gjennomgangen.

Vi stiller tydeligere krav til drift og vedlikehold av ledningsnett

Dere skal sikre at distribusjonssystemet er i tilfredsstillende stand og driftes godt. For å oppfylle dette kravet må dere også ha oversikt over tilstanden. Dere må gjøre en vurdering av denne tilstanden, og på dette grunnlaget sette i verk tiltak for utbedring. Vi krever også at planen for vedlikehold og fornying er oppdatert.

Vannforsyningssystemene skal sikres mot uautorisert tilgang og bruk

Dere har ansvar for at vannbehandlingsanlegget og alle relevante deler av distribusjonssystemet er tilstrekkelig fysisk sikret mot uautorisert tilgang og bruk. Dette gjelder også vanninntak, drikkevannsbasseng og pumpestasjoner. Dere er ansvarlige for at digitale styringssystemer er tilstrekkelig sikret mot dataangrep.

Vi stiller ikke lenger krav om oppstartstillatelse

Vi viderefører kravet om godkjenning av planene for nye vannforsyningssystem og planene for endringer som kan ha betydning for hygieniske forhold. Tidligere var det krav om oppstartstillatelse før vannforsyningssystemet kunne settes i drift. Det er ikke lenger et slikt krav om oppstartstillatelse. Vannverkseieren er i stedet pålagt å melde ifra til Mattilsynet når vannforsyningssystemet settes i drift.

Alle som arbeider ved vannforsyningssystemet må få tilstrekkelig opplæring

Dere er ansvarlige for at alle som deltar i aktiviteter som er omfattet av denne forskriften har nødvendig kompetanse til å kunne utføre oppgavene sine på en tilfredsstillende måte. Hva som er nødvendig kompetanse må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Dere må til enhver tid ha oversikt over eget kompetansebehov. Hvilken opplæring som skal gis må deretter tilpasses de ulike oppgavene. I noen tilfeller vil det ikke være hensiktsmessig at dere har all nødvendig kompetanse i egen organisasjon. Da kan dere i stedet velge å innhente ekstern konsulenthjelp, gjøre avtaler med driftsassistanser eller andre vannforsyningssystem, kommuner eller liknende. Manglende kompetanse kan ikke aksepteres som årsak til alvorlige episoder.

Vi stiller tydeligere krav til beredskap og beredskapsøvelser

Dere skal gjennomføre nødvendige beredskapsforberedelser, slik at dere også under kriser eller katastrofer i fredstid og ved krig kan levere tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. For å være tilstrekkelig forberedt på beredskapssituasjoner må dere utarbeide en beredskapsplan.

Dere som er vannverkseiere ved vannforsyningssystem av en viss størrelse er også pålagt å utarbeide en plan for gjennomføring av beredskapsøvelser. Tilsvarende gjelder hvis dere har et mindre vannforsyningssystem som leverer drikkevann til en eller flere sårbare abonnenter. Planen for øvelser skal også være oppdatert.

Også de minste vannforsyningssystemene må registreres

Hvis dere eier en vannkilde/brønn (et vannforsyningssystem) som leverer drikkevann til minst 2 abonnenter/husstander, skal dette registreres hos Mattilsynet. Dette er nytt i forhold til drikkevannsforskriften fra 2001. I påvente at vi har et enkelt registreringsskjema klart i Mattilsynets skjematjeneste gjelder ikke dette kravet før 1. juli 2017. Da vil dere ha ett år på å gjennomføre registreringen, fordi vi har satt fristen for å registrere eksisterende vannforsyningssystem til 1. juli 2018. Nye vannforsyningssystem skal registreres før byggestart.

Kommuner og fylkeskommuner har fått en tydeligere plikt til å ta drikkevannshensyn i sine planer

I den nye forskriften viser vi til den plikten kommunene har etter folkehelseloven og plan- og bygningsloven til å ta drikkevannshensyn i planarbeidet, og til å vurdere behovet for restriksjoner i vanntilsigsområdet eller råvannskilden. Vi stiller også krav om at kommunene har oversikt over alle private vannforsyningssystem i sin kommune, og at kommunene har oversikt over hvor abonnentene kan finne oppdatert informasjon om drikkevannskvaliteten.

Fylkeskommunene skal ta drikkevannshensyn i sitt planarbeid, og ivareta drikkevannshensynet gjennom de regionale vannforvaltningsplanene.

Revisjonen gjennomfører drikkevannsdirektivet og følger opp Nasjonale mål for vann og helse

Den nye forskriften gjennomfører drikkevannsdirektivet (direktiv 98/83/EF med endringsdirektiv 2015/1787/EU) i norsk rett. Revisjon av drikkevannsforskriften er et sentralt tiltak for å følge opp [Nasjonale mål for vann og helse](#) fastsatt av regjeringen 22. mai 2014. Regjeringens fastsettelse av de nasjonale målene innebærer at Norge er forpliktet til å gjennomføre tiltak for å nå målene. Stortinget har dessuten gjentatte ganger pekt på behovet for å fornye drikkevannsforskriften for å møte utfordringene vi står overfor.

Grenseverdiene for radioaktive stoffer i drikkevann er flyttet ut av drikkevannsforskriften

Grenseverdiene for radioaktive stoffer i drikkevann ble tidligere regulert i drikkevannsdirektivet. Disse grenseverdiene ble i 2013 flyttet til direktiv 2013/51/Euratom. Norge er ikke medlem av Euratom, og er dermed ikke lenger pålagt å følge disse grenseverdiene. Vi ønsker imidlertid å videreføre disse, og ser det naturlig å sette dem sammen med grenseverdiene for cesium i mat som

er regulert i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler. Som en følge av denne flyttingen vil det bare være et krav om at det analyseres for de radioaktive stoffene hvis dere har grunn til å tro at de kan utgjøre et problem.

Kravene til drikkevann på flaske er flyttet ut av drikkevannsforskriften

Mikrobiologiske kriterier for drikkevann på flaske er gitt i drikkevannsdirektivet og må derfor gjøres gjeldende i norsk rett. Hittil har dette vært implementert gjennom gjeldende drikkevannsforskrift. Gjennom revisjonen drikkevannsdirektivet i 2015 ble krav til prøvetaking av drikkevann på flaske tatt ut av drikkevannsdirektivet for å unngå dobbeltregulering med hygieneregelverket. Mikrobiologiske kriterier for drikkevann på flaske er gitt i vedlegg I av drikkevannsdirektivet, og dette vedlegget er foreløpig ikke revidert.

For å unngå dobbeltregulering velger vi derfor å gjennomføre de mikrobiologiske kriteriene for drikkevann på flaske som en nasjonal bestemmelse i næringsmiddelhygieneforskriften.

For mer informasjon kontakt din lokale avdeling i Mattilsynet.